

*Гаврілова Анна Петрівна
студентка 2 курсу магістратури,
спеціальність 012 «Дошкільна освіта»,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім.
акад. С. Дем'янчука»*

*Науковий керівник:
Мельничук Лілія Борисівна
к.пед.н., доцент кафедри педагогіки,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім.
акад. С. Дем'янчука»*

СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОСОБЛИВОЇ МОДЕЛІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У сучасній професійній підготовці майбутніх вихователів у закладах вищої освіти важливу роль відіграють як традиції вітчизняної методики і дидактики, так і фундаментальні закономірності та категорії інноваційних технологій, які розкривають механізми ефективної взаємодії в практиці освітньої роботи вихователя.

Актуалізація проблеми підготовки майбутніх вихователів до інноваційної діяльності пояснюється декількома причинами, по-перше, економічними (відповідь на вимоги ринку праці, адже інформаційне суспільство потребує вже не лише системного й систематичного пізнання, оновлення інформації особистістю, а й активного освоєння нових видів діяльності професіоналом (продовж його фахової життєтворчості); по-друге, соціокультурними (конструювання соціокультурних відносин між вихователями та дітьми на основі врахування особистісних та культурологічних факторів); по-третє, науковими (врахування нового типу раціональності для осмислення духовної та матеріальної діяльності, а також цінностей); по-четверте, освітніми (реалізація основних положень чинних програм розвитку дошкільників).

Узагальнюючи педагогічні праці, у яких розкриваються питання теорії і практики інноваційної діяльності, виділимо декілька напрямів здійснення наукових досліджень: дидактичний (С. Гончаренко, Р. Гуревич, В. Заболотний, В. Петрук, О. Савченко, В. Сластьонін, О. Шестопалюк та ін.); креативний (О. Акімова, О. Куцевол, С. Сисоєва, Г. Тарасенко та ін.); концептуальні дослідження проблеми інноваційної діяльності (М. Кларін, С. Коротаєва, Т. Мухіна, В. Паламарчук, О. Пометун, Г. Селевко та ін.).

Інноваційна педагогічна діяльність – це особливий вид творчої діяльності, спрямований на оновлення системи освіти. Така діяльність є наслідком активності людини, що виявляється не стільки у пристосуванні до зовнішнього середовища, скільки у перетворенні його відповідно до

особистих і суспільних потреб та інтересів. Педагог в інноваційному педагогічному режимі є дослідником власної особистості та діяльності тих, кого він навчає і виховує [4, с. 28].

Інноваційна педагогічна діяльність, заснована на осмисленні практичного педагогічного досвіду цілеспрямована педагогічна діяльність, орієнтована на зміну й розвиток навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, одержання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики.

Продуктами інноваційної педагогічної діяльності є *нововведення*, що позитивно змінюють систему освіти, визначають її розвиток і характеризуються як нові чи вдосконалені [4, с. 29].

Порівняння між собою існуючих визначень феномена «педагогічні інновації», яких нараховується у вітчизняній науково-педагогічній літературі більше двох десятків, дозволило встановити, що означене поняття переважно використовується у чотирьох контекстах: як процес «упровадження нововведень у педагогічну теорію і практику» (Н. Юсуфбекова), «оновлення або вдосконалення теорії та практики освіти» (С. Максименко, В. Уруський), а також «зміни тих чи інших застарілих форм, методів, принципів, структур новими» (Л. Онищук); результат свідомого та цілеспрямованого (науково-дослідницького) пошуку «оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем» (І. Богданова, І. Гавриш, Л. Даниленко, В. Химинець, О. Цокур); продукт «прямий» або «побічний» (В. Паламарчук, О. Савченко) та синонім педагогічної творчості (О. Виговська, Н. Гузій, І. Зязюн, В. Докучаєва, В. Загвязинський, М. Поташник, С. Сисоева); чинник, тенденція, механізм розвитку освіти, школи та педагогіки (Е. Дніпров, О. Мецанінов, І. Підласий) [5].

Під *педагогічною інновацією* розуміємо, з одного боку, особливу організацію способів діяльності та мислення суб'єкта навчально-виховного процесу, що спрямовані на нововведення в освітньому просторі, з іншого – процес освоєння, впровадження та поширення нового в системі вищої освіти. Останній передбачає здійснення особливої – *інноваційної діяльності* викладача закладу вищої освіти, відтворення якої відбувається поступово та послідовно як процес руйнування, переборення та заміни застарілих професійно-педагогічних стереотипів новими, більш удосконаленими.

Мета інноваційної діяльності передбачає внесення змін до навчально-виховного процесу шляхом пошуку, розробки та запровадження педагогічних нововведень; її мотивом виступає педагогічна інновація.

Зміст інноваційної діяльності складає педагогічна творчість, а технологію – науково-педагогічне дослідження, результатом якої може бути кардинальна зміна педагогічного середовища чи незначні нововведення до навчально-виховного процесу. Продуктом інноваційної діяльності є нововведення як цілеспрямована зміна параметрів освітнього середовища закладу вищої освіти, що спричиняє його перехід від одного стану до іншого. Через це, сутність інноваційної діяльності слід убачати у внесенні змін до

навчально-виховного процесу закладу вищої освіти шляхом пошуку, розробки та запровадження педагогічних нововведень. При цьому, враховуючи функціональне та рольове співвідношення всіх учасників інноваційного розвитку закладу вищої освіти, суб'єктами інноваційної діяльності можуть бути ректор, його заступники – проректори з навчально-виховної, наукової, науково-методичної роботи, методисти, викладачі, аспіранти, консультанти, експерти, працівники органів управління вищою освітою, студенти та їхні батьки [3, с. 31].

Завдання інноваційної діяльності полягає у виконанні різноманітних за обсягом видів роботи (чи конкретних заходів), що залежать від змісту нововведення. Основним алгоритмом розробки завдань є поетапний перехід від вихідного стану до ідеального образу моделі [2, с. 4].

Професійна готовність вихователя закладу дошкільної освіти до інноваційної діяльності є закономірним результатом спеціальної підготовки, зокрема у ЗДО; самонавчання й самоосвіти, виховання й самовиховання; постійного залучення до інноваційних процесів на робочому місці. Значну роль у формуванні готовності вихователя до інноваційної діяльності відіграє керівник дошкільного навчального закладу, який створює сприятливі для цього умови [1].

Отже, інноваційна педагогічна діяльність є одним із видів продуктивної діяльності. Серед її обов'язкових компонентів особливу роль відіграє творчість. Надбання світової і вітчизняної педагогіки, сучасні науково-педагогічні дослідження та практичний досвід багатьох поколінь педагогів переконують у необхідності творчого елементу в педагогічній діяльності. Інноваційні процеси, інноваційна педагогічна діяльність без нього просто неможливі. Специфіка педагогічної творчості полягає в тому, що її об'єктом і результатом є творення особистості, а не образу, як у мистецтві, чи механізму, конструкції – як у техніці. Педагогічний процес розглядають як спільну творчість (співтворчість) педагога й вихованця в ситуації педагогічної взаємодії, у процесі якої відбувається педагогічне перетворення людини.

Список використаних джерел

1. Березюк В. С., Рудік О.А. Інноваційні технології в ДНЗ. Харків: Вид. група «Основа», 2017. 224 с. (Серія «ДНЗ. Керівнику»).
2. Богданова І. Інноваційні технології у професійно-педагогічній підготовці вчителя. *Наука і освіта*. 2017. № 1. С. 2-6.
3. Галиця І., Михайлов О., Галиця О. Інноваційні механізми активізації педагогічного і наукового процесів. *Вища школа*. 2011. № 7/8. С. 31-37.
4. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 218 с.
5. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Сауха. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.